

Chính sách hỗ trợ doanh nghiệp du lịch tại thành phố Đà Nẵng trước tác động của đại dịch COVID -19

Phạm Văn Chiến

Viện Khoa học xã hội vùng Trung Bộ

đòn đánh trực diện lên ngành du lịch, phá vỡ nhiều hoạch cho sự tăng trưởng và phát triển của ngành. Để có thể giảm thiểu những tác động tiêu cực cho các doanh nghiệp, Chính phủ cùng với các Bộ, ban ngành và địa phương đã ban hành nhiều chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp du lịch. Bài viết này nhằm tổng kết lại một số chính sách hỗ trợ doanh nghiệp du lịch trong đại dịch Covid -19 tại thành phố Đà Nẵng, qua đó đánh giá ưu điểm và hạn chế của các chính sách này dưới góc độ nghiên cứu của cá nhân.

1. Mở đầu

Thành phố Đà Nẵng với tổng diện tích tự nhiên 128.488 ha, dân số năm 2020 khoảng 1.169.480 người. Đà Nẵng là thành phố lớn thứ 4 Việt Nam. Nằm ở trung điểm của 3 di sản văn hóa thế giới là Cố đô Huế, Phố cổ Hội An và Thánh địa Mỹ Sơn. Trong giai đoạn vừa qua du lịch thành phố đã phát triển vượt bậc, góp phần rất lớn trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế thành phố., nâng cao mức sống cho người dân. Tuy nhiên, khi đại dịch covid xảy ra lần thứ 2, đã làm cho du lịch thành phố chịu nhiều thiệt hại, Sở Du lịch khẳng định, “Hậu quả của đợt dịch bệnh khiến nhiều doanh nghiệp rơi vào tình trạng khó khăn, thậm chí có nguy cơ phá sản, trên địa bàn thành phố có khoảng 250-260 khách sạn, căn hộ, biệt thự đang rao bán, chiếm tỷ lệ 24,7% tổng số 1.080 khách sạn”. Vì thế, để ổn định cho các doanh nghiệp chống chọi và vượt qua cơn đại dịch, rất cần các giải pháp hỗ trợ từ chính quyền thành phố.

2. Thực trạng hoạt động của du lịch thành phố Đà Nẵng trước và sau đại dịch COVID -19

Bảng 1: Thông kê hoạt động du lịch tại thành phố Đà Nẵng giai đoạn 2016 - 2021

Chỉ tiêu	Trước đại dịch				Sau đại dịch	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lượt khách (nghìn lượt khách)	4014	5127	6526	8043	2644	1100
Doanh nghiệp lữ hành (doanh nghiệp)	152	273	285	369	150	
Doanh nghiệp kinh doanh lưu trú (DN)	490	689	720	820	831	
Số lượng buồng lưu trú (buồng)	23000	28780	35615	40074	42530	
Doanh thu hoạt động du lịch (tỷ đồng)	16000	17870	24060	30973	3705	2550

Nguồn: Sở Du lịch thành phố Đà Nẵng

Trong giai đoạn 2016-2019, ngành du lịch của thành phố đã có sự phát triển vượt bậc, thể hiện qua nhiều chỉ tiêu: Tổng số lượt khách đã tăng hơn hai lần từ năm 2019 so với năm 2016. Từ đó kéo theo số doanh nghiệp lữ hành và các doanh nghiệp kinh doanh lưu trú cũng tăng theo nhằm đáp ứng nhu cầu của du khách, khiến doanh thu của ngành du lịch tăng từ 16000 tỷ đồng lên 30973 tỷ đồng, tăng gần 2 lần. Như vậy có thể thấy hoạt động du lịch của thành phố rất sôi động trước khi đại dịch COVID-19

hoành hành.

Nếu như giai đoạn 2016-2019 ngành du lịch tăng mạnh mẽ thì từ năm 2020 -2021 bức tranh ngành du lịch chuyển sang gam màu tối. Từ đầu năm 2020, đại dịch COVID-19 diễn biến nhanh và phức tạp làm giảm mạnh tốc độ tăng trưởng ngành du lịch, ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố.

Với sự bùng phát dịch lần 2 vào tháng 7/ 2020 với việc giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ và chỉ đạo của UBND thành phố về phòng chống dịch COVID-19, buộc các doanh nghiệp du lịch tạm dừng hoạt động gây thiệt hại nặng nề cho các doanh nghiệp. Bởi doanh thu không có trong khi phải duy trì một số hoạt động thiết yếu khiến nhiều doanh nghiệp không trụ nổi, dẫn đến khoảng 250-260 khách sạn/căn hộ/ biệt thự được rao bán, chiếm 24,7% tổng số khách sạn thiệt hại nặng nề.

Khi dịch được cơ bản kiểm soát, lượng khách cũng tăng không đáng kể, so với cùng năm 2019 lượng khách năm 2021 chỉ còn chưa đầy 1/8 lần, tức là từ 8043 lượt khách năm 2019 đến năm 2021 chỉ còn 1100 lượt. Doanh thu cũng giảm theo chỉ còn 2550 tỷ đồng, giảm 28423 tỷ đồng, bằng 0,82%. Như vậy có thể thấy tác động tiêu cực rất lớn của đại dịch gây ra cho ngành du lịch thành phố.

Kinh doanh du lịch giảm sút kéo theo lực lượng lao động thất nghiệp tăng nhanh 31.874 người, chiếm 62,5% tổng số lao động. Điều này kéo theo nhiều hệ lụy cho gia đình, xã hội và cũng là gánh nặng cho thành phố... Như vậy có thể thấy trước tác động của đại dịch covid-19 đã khiến cho ngành du lịch lao đao.

3. Kết quả thực hiện các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp du lịch tại thành phố Đà Nẵng trong thời gian qua

Đại dịch COVID-19 đã gây ảnh hưởng rất lớn đến kinh tế - xã hội thành phố, trong đó du lịch là ngành bị tổn thương nghiêm trọng. Nhằm hỗ trợ các doanh nghiệp du lịch trước ảnh hưởng của đại dịch, thành phố Đà Nẵng đã cụ thể hoá các chính sách của Trung ương cũng như ban hành một số chính sách như sau:

- Thực hiện Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 9-4-2020 của Chính phủ và Quyết định số 15/QĐ-TTg ngày 24-4-2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định về thực hiện các chính sách hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19, thành phố đã ban hành Kế hoạch số 135/KH-UBND ngày 19/7/2021 về thực hiện hỗ trợ người dân, người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch COVID-19 năm 2021. Theo đó, Sở Du lịch đã phối hợp các ngành liên quan triển khai hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động ngành du lịch gặp khó khăn do đại dịch COVID-19. Trong đó đã hỗ trợ 3.556 HDV với hơn số tiền hơn 13,18 tỷ đồng; hỗ trợ 952 lao động tự do bị mất việc làm ở cơ sở lưu trú du lịch từ 20 phòng trở lên, đơn vị lữ hành, khu điểm du lịch với số tiền hơn 1,4 tỷ đồng;

- Thực hiện Thông tư số 35/2020/TT-BTC ngày 5-5-2020 của Bộ Tài chính quy định kể từ ngày 5-5 đến ngày 31-12-2020, hồ sơ đề nghị cấp Giấy phép kinh doanh dịch vụ lữ hành quốc tế, Giấy phép kinh doanh dịch vụ lữ hành nội địa và thẻ hướng dẫn viên du lịch sẽ nộp phí bằng 50% mức thu phí quy định. Đến nay, thành phố đã hỗ trợ phí, lệ phí thực hiện thủ tục hành chính cho 07 doanh nghiệp đề nghị cấp Giấy phép kinh doanh dịch vụ lữ hành nội địa và 383 hướng dẫn viên du lịch cấp mới, cấp đổi, cấp lại thẻ.

- HĐND thành phố Đà Nẵng ban hành Nghị quyết số 293/2020/NQ-HĐND, miễn giảm thu phí/lệ phí tham quan tại danh thắng Ngũ Hành Sơn, Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng, Bảo tàng Đà Nẵng và Bảo tàng Điều khắc Chăm trong 3 tháng. Các điểm tham quan du lịch nêu trên bắt đầu miễn phí vé từ 1/6 theo Nghị quyết HĐND đã phục vụ khoảng 28 nghìn lượt khách. Tham mưu thành phố thống nhất miễn, giảm tiền thuê các khu nhà tắm nước ngọt ven biển và bãi trông giữ xe do ảnh hưởng dịch COVID-19 với số tiền gần 2,7 tỷ đồng.

- Thực hiện Công văn số 2698/BCT-ĐTĐL ngày 16-4-2020 của Bộ Công thương về việc hỗ trợ giảm giá điện, giảm tiền điện cho các khách hàng sử dụng điện bị ảnh hưởng của dịch COVID-19, được áp dụng trong 3 tháng (từ tháng 4 đến tháng 6-2020). Từ đó, Sở Du lịch thành phố đã cung cấp và xác nhận danh sách các cơ sở lưu trú du lịch cho Công ty TNHH MTV Điện lực Đà Nẵng và Điện lực địa phương theo đó đã hỗ trợ giảm giá điện, giảm tiền điện khoảng 43 tỷ đồng cho các cơ sở lưu trú du lịch trong đợt 3 từ tháng 6-15/12/2021.

- Cục thuế Thành phố đã triển khai thực hiện Nghị định số 41/2020/NĐ-CP ngày 8-4-2020 của Chính phủ gia hạn thời hạn nộp thuế và tiền thuê đất, áp dụng với đối tượng hoạt động kinh doanh du lịch (đại lý du lịch, dịch vụ lưu trú và ăn uống, bảo tàng, hoạt động nghệ thuật, thể thao, vui chơi giải trí...) và Công văn số 897/TCT-QLN ngày 3-3-2020 của Tổng cục Thuế về việc gia hạn nộp thuế, miễn tiền chậm nộp do ảnh hưởng bởi dịch bệnh COVID-19: Thời gian gia hạn nộp thuế tối đa không quá 2 năm, kể từ ngày hết thời hạn nộp thuế với kết quả hơn 8000 doanh nghiệp trên địa bàn Thành phố, trong đó có hơn 3.500 doanh nghiệp, tổ chức và hơn 4.800 hộ kinh doanh cá thể được thụ hưởng.

- Tín đến nay 10 doanh nghiệp lữ hành nội địa thực hiện việc giảm tiền ký quỹ theo Thông tư 01/2020/TT-NHNN ngày 13-3-2020 của Ngân hàng nhà nước quy định tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi, phí, giữ nguyên nhóm nợ nhằm hỗ trợ khách hàng chịu ảnh hưởng dịch COVID-19.

4. Đánh giá kết quả thực hiện chính sách hỗ trợ doanh nghiệp du lịch trên địa bàn thành phố trong thời gian qua

4.1 Ưu điểm

Các chính sách hỗ trợ cho các doanh nghiệp trong thời gian khá đầy đủ, kịp thời và mục tiêu đặt ra rất rõ ràng và phù hợp.

Chính phủ cũng như lãnh đạo thành phố luôn quan tâm đến ngành du lịch và đã có nhiều quyết sách về an sinh xã hội, chính sách tín dụng để hỗ trợ ngành du lịch.

Được sự chỉ đạo của chính quyền thành phố, Sở du lịch đã chủ động phối hợp các các sở, ban ngành khác tích cực triển khai các chính sách hỗ trợ đến các doanh nghiệp nhanh chóng, hiệu quả.

Từ những chính sách hỗ trợ này, các doanh nghiệp du lịch khắc phục được một phần những khó khăn trước mắt nhằm duy trì hoạt động.

4.2 Hạn chế

Trong suốt hai năm đại dịch COVID-19 tác động mạnh đến ngành du lịch, Trung ương cũng như thành phố Đà Nẵng đã ban hành nhiều cơ chế chính sách hỗ trợ cho các doanh nghiệp du lịch nhưng nhìn chung vẫn còn một số hạn chế cơ bản như:

- Dịch bệnh kéo dài các doanh nghiệp hầu như cạn kiệt nguồn lực rất cần vốn để duy trì, phát triển nhưng theo Nghị định số 31/2022/NĐ-CP về hưởng 2% lãi suất của Chính phủ rất khắt khe nên rất nhiều doanh nghiệp khó tiếp cận được nguồn vốn này.

- Dịch bệnh vẫn còn diễn biến phức tạp nên nhiều

doanh nghiệp du lịch chưa thể bước vào hoạt động kinh doanh dẫn đến việc nộp thuế nhiều cơ sở vẫn không có khả năng nộp cho cơ quan thuế, vì vậy chính sách giãn nộp thuế vẫn chưa thật sự mang lại hữu ích cho doanh nghiệp.

- Hầu như các chính sách đa số được thiết kế và thực thi theo hướng bình quân hóa giữa các địa phương, ngành nghề, quy mô, do đó những doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp gặp khó khăn nhiều hơn lại không được hỗ trợ hiệu quả từ chính sách.

- Quy mô và những ưu đãi của các chính sách chưa đủ lớn để giúp doanh nghiệp phục hồi sau dịch.

- Khả năng tiếp cận thông tin của những chính sách hỗ trợ của một số doanh nghiệp còn khá yếu nhất là các doanh nghiệp nhỏ nên việc tiếp cận các gói hỗ trợ không cao.

5. Kết luận

Để hỗ trợ doanh nghiệp du lịch ứng phó với những ảnh hưởng tiêu cực của đại dịch COVID-19, Chính phủ cùng các bộ, ngành, địa phương đã ban hành nhiều chính sách hỗ trợ doanh nghiệp. Những chính sách hỗ trợ mặc dù chưa thể hỗ trợ toàn bộ các doanh nghiệp du lịch bởi ngân sách nhà nước

còn hạn chế, đội ngũ nhân lực còn mỏng nhưng qua đó đã một phần giúp doanh nghiệp có thể duy trì, cầm cự hoạt động trong thời gian dịch bệnh. Tất cả đã cho thấy sự nỗ lực rất lớn của Chính phủ trong việc đưa ra những quyết sách hợp lý, kịp thời giải quyết trong thời điểm cần thiết. Trên cơ sở những thành công đạt được và các vấn đề còn tồn tại, sẽ giúp Chính phủ, các bộ, ngành và địa phương sẽ có những biện pháp hợp lý hơn, dài hơi hơn trong trong giai đoạn sắp tới cho các doanh nghiệp còn chịu ảnh hưởng lâu dài của đại dịch COVID-19./.

Tài liệu tham khảo

Cục Thống kê Đà Nẵng (2021), Niên giám thống kê thành phố Đà Nẵng 2020, NXB thống kê.

Sở Du lịch Thành phố Đà Nẵng (2020), Báo cáo tình hình hoạt động của doanh nghiệp du lịch ảnh hưởng dịch Covid-19 và một số giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp, Đà Nẵng, 2020.

Sở Du lịch thành phố Đà Nẵng, Báo cáo kết quả hoạt động du lịch năm 2021 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2022.

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về tư tưởng...

Tiếp theo trang 35

đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong cán bộ, đảng viên, nhân dân, nhất là thế hệ trẻ. Đẩy mạnh việc phát hiện, bồi dưỡng, biểu dương, tuyên truyền, nhân rộng các tấm gương, điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo Bác. Tạo sức lan tỏa, tác động, làm cho việc “học tập” có bước chuyển hóa tích cực sang “làm theo”, đưa việc “làm theo” Bác gắn với trách nhiệm, đạo đức công vụ ngày càng đi vào nề nếp, từng bước nâng cao chất lượng, hiệu quả.

Năm là, Tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với triển khai đợt sinh hoạt chính trị, tư tưởng về nội dung tác phẩm “Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam” của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Nội dung nghiên cứu, quán triệt, tuyên truyền cần được cấp uỷ các cấp thực hiện bằng nhiều hình thức: tổ chức hội thảo, tọa đàm; mời chuyên gia, báo cáo thuyết giảng; biên soạn tài liệu hỏi đáp, hướng dẫn việc tiếp cận, tiếp thu các nội dung tác phẩm tiêu biểu của Hồ Chí Minh,... Qua đó, một lần nữa khẳng định, kiên định chủ nghĩa Mác –

Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, con đường, lý tưởng, mục tiêu mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng và dân tộc đã lựa chọn, đó là độc lập dân tộc gắn liền chủ nghĩa xã hội./.

Tài liệu tham khảo

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An (2016), Kế hoạch số 30-KH/TU, ngày 28/9/2016 về thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An (2021), Báo cáo sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An (2021), Kế hoạch số 54-KH/TU triển khai thực hiện Kết luận số 01-KL/TW và chuyên đề toàn khóa gắn với thực hiện nghị quyết, kết luận Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII, XIII) và các quy định nêu gương các cấp, nhất là, các quy định nêu gương cấp tỉnh